

NU TE ZIEN IN HET CULTUURHUIS

'DAOR HEDDE POTDOMME DE GULD!'

Vrijwel iedereen uit de Kempen kent dit zinnetje en denkt dan meteen aan tamboers, vaandels, vendels of koningschieten. Wie wel eens naar een gildemis in de kerk is geweest, kent de ervaring van roffelende trommen, kleurrijke vaandels en de prachtige kostuums.

Deze expositie is een ode aan de 5 gilden van Gemeente Bergeijk:

St. Joris Gilde in Bergeijk

St. Martinus Gilde in Luyksgestel

St. Anna Gilde in Riethoven

St. Anna Gilde in Westerhoven

Gilde van het Heilig Sacrament in Bergeijk

Er zijn 2 soorten gilden. De Guld, van oorsprong een kerkbroederschap of het Schut, verweven met het wereldlijk gezag.

Het lidmaatschap was voorbehouden aan mannen, maar de echtgenote van een gildebroeder werd automatisch gildezuster. Er was stemrecht voor de gildebroeders en iedereen binnen het gilde was en is elkaars gelijke. Dat is een democratisch principe dat niet vanzelfsprekend was in die tijd. Elk gilde heeft een bestuur dat bestaat uit 5 leden: de koning, 2 dekens, 1 hoofdman en 1 vaandrig. Elk jaar werd er geoefend in het schieten, met diverse bogen, later ook met het geweer. Die "wapentrainingen" ontwikkelden zich in wedstrijden, het zgn. koningschieten.

Vanaf de jaren twintig van de vorige eeuw komt er een opleving van de gilden; er worden wedstrijden georganiseerd in o.a. vendelen, trommelen, schieten met diverse wapens, figuurrijden voor ruiters. Er komen richtlijnen voor jurering en daardoor ontstond meer uniformiteit in de jurering. In de 20e eeuw ging men ook steeds meer kostuums dragen.

In de expositie worden spullen van de verschillende gilden getoond, waaronder vaandels, schilden, kleding en schietgetuig.

De expositie is te zien van 15 februari 2023 t/m 2 juni 2024. De lezingen in het kader van deze expo vinden plaats op 27 februari, 26 maart en 30 april 2024.

Jos Smeets

GLAZEN PAVILJOEN

Het Glazen Paviljoen (Diamond Greenhouse) wordt bevolkt door bijzondere vogels. Leden en enkele kinderen van het BKV-jeugdatelier hebben een aantal koningsvogels met kroontjes ontworpen en beschilderd. Dit naar aanleiding van de tentoonstelling over de 5 Bergeijkse gilden die binnenkort in het Cultuurhuis opent.

Bij alle gilden organiseert men een schuttersfeest of gildefeest, waarbij het koningsschieten belangrijk onderdeel is. Tijdens deze wedstrijd schieten schutters op een houten vogel boven op een hoge paal of boom, waarbij de laatste treffer de eretitel 'koning' oplevert. Degene die het laatste stuk van de vogel schiet, mag zich koning van het gilde noemen. Keizer wordt men door driemaal achter elkaar koning te zijn. De portie geluk, die men gehad heeft om koning te worden, moet nog groter zijn dan om keizer te kunnen worden. Er zijn schutterijen, die zelfs nog nooit een keizer gehad hebben!

Foto: studio Koos Breukel

